

TECH U EDU

Příloha časopisu AGE. Technické vzdělávání novým pohledem.

4 / 2015

Designér musí mít blízko k technice

Budme zase příkladem pro svět

Věda není jen těžká a nudná

Z obsahu

- 4** **Rozhovor s Martinem Tvarůžkem:** Designér musí mít blízko k technice
- 10** **Představujeme:** LIKO-S
- 11** **Odkaz:** J. A. Baťa – Dokážeme, co dokázat chceme
- 12** **Reportáž:** Škola koníčkem? To není utopie
- 14** **Lidé:** Jsem v práci šťastný?
- 16** **Věda a škola:** Věda není jen těžká a nudná aneb Jak na to jdou v Pardubicích
- 20** **U vítězů:** Za Srdcem do Vlkosě
- 22** **Soutěž:** Posvítíme na cestu
- 24** **Školy a firmy:** Talenty pro firmy tentokrát na jihu Čech

Distribuuje zdarma také na všechny základní a vybrané střední školy v ČR. Náklad 8100 výtisků.

Vydavatel:

ANTECOM s.r.o., Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4
IČ: 2836 2926, produkce@antecom.cz, www.antecom.cz
Tel./fax: +420 272 935 558

Redakční servis: +420 602 313 176
Datum vydání: 5. 12. 2015
Vychází jako příloha časopisu AGE.

Šéfredaktorka: PhDr. Jana Jenšíková,
jednatelka společnosti ANTECOM
Redakce: Ing. Vlasta Piskačová, PhDr. Věra Vortelová,
Ing. Mgr. Daniel Libertin, PhDr. Jiří Frey
Grafická úprava: Ing. Valeria Ashhab
Produkce: Mgr. Marek Jenšík
Foto na titulní straně: Designový radiátor (pro náročné zákazníky)
Autor: Bc. Veronika Melicharová
Projekt vznikl v rámci spolupráce ateliéru Tvarůžek/Fiala se společností VIADRUS.

Vážení čtenáři,

v duchu našeho přístupu objevovat pro vás ostrůvky pozitivní deviace musím hned zkraje konstatovat, že nám pramen hned tak nevyschne. Je neuvěřitelné, kolik máme schopných firem, škol, pedagogů, dětí, studentů a lidí vůbec. A k tomu i velmi kreativních a samostatných, kteří nečekají, až jim někdo něco řekne či nařídí nebo až to bude zrovna v módě, ale sami dělají to, co si myslí, že je poctivé a správné.

Průmyslový designér Martin Tvarůžek, kterého jsme i při jeho vytížení přemluvili, aby porotcoval zvláštní cenu Světlo na cestu v naší soutěži Srdce s láskou darované, je například prvním českým tvůrcem v šedesátileté historii prestižního internacionálního klání designérů Red Dot Award, který zvítězil ve strojírenské kategorii. Když jako Brňák mluví o „svých děckách“, tedy o studentech ateliéru číslo pět Ústavu průmyslového designu Fakulty architektury ČVUT Praha, který vede, má v zásobě tisíce argumentů a historek, jak jsou dobří. Svědčí o tom i to, že se šest z nich probojovalo mezi stovku nejlepších v mezinárodní soutěži Electrolux Design. Šest celkem ze sedmi českých studentů.

Jste v práci šťastní? Děláte to, co máte rádi? Že o to nejde a že to nikoho nezajímá? Omyl! Existují zaměstnavatelé, kterým záleží na tom, aby jejich zaměstnanci chodili do práce rádi a dělali ji s nadšením. Personální ředitelka a spolumajitelka společnosti Gumex Jana Lagová nás přesvědčila, že se i při sto čtyřiceti zaměstnancích dá uvažovat tímto způsobem.

Že budou v práci šťastní studenti Jirka, Šimon a Tomáš, které vám představujeme v reportáži z brněnského Veletrhu středních a vyšších odborných škol, o tom nepochybuji. Nestydí se

přiznat, že se technické obory, které si vybrali, staly součástí jejich života a že je vlastně škola tak trochu i jejich koníčkem.

Letošní ročník soutěže Srdce s láskou darované jsme na popud generálního partnera TECH EDU, společnosti Filák, obohatili o zvláštní cenu za originální design – Světlo na cestu, abychom podpořili technickou tvořivost dětí. Pravdou je, že úkol nebyl jednoduchý, a tak jsme byli zvědaví, jestli se do něj žáci ze základních škol vůbec pustí. O to větší byla naše radost, když jsme dostali skutečně velmi kreativní a zajímavé návrhy pouličních světel. Nejen od osmáků a deváťáků, ale taky ze třetích a čtvrtých tříd.

Když už byla řeč o firmách, jejichž majitelům záleží na tom, aby měli šťastné zaměstnance, musíme k nim přiřadit i společnost LIKO-S, která sídlí ve Slavkově u Brna, ale operuje na mnoha místech ve světě. Předseda představenstva Libor Musil prozradil, že podporují ve svých lidech nejen výkonnost, ale také vůli a odvahu, vnímavost, pracovitost, houževnatost a odolnost. A také schopnost se neustále učit a vylepšovat sám sebe. Je nám ctí, že můžeme LIKO-S přivítat mezi partnery našeho projektu TECH EDU.

Za celý náš tým vám přeji, abyste našli prostor na adventní zklidnění a vánoční svátky prožili v pohodě s těmi, které máte rádi. A do nového roku si vzájemně popřejme kromě tradičního zdraví a štěstí také světový mír. Myslím, že toto přání se v brzké době přesune ze světových kol Miss do našich srdcí.

Jana Jenšíková, šéfredaktorka

Foto: Vlasta Piskačová

Generální partner

Partneři

INCO engineering s.r.o.

Podporovatel

www.merkurtoys.cz

Vytvářejte svůj svět

Záštita

ASOCIACE MATEŘÍ A STŘEDNÍCH
PŘEDKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

Martin Tvarůžek:

Designér musí mít blízko k technice

„Říkal jsem si, že nemohu nabádat své studenty k tomu, aby se účastnili soutěží a poměřovali své schopnosti s konkurencí, a přitom jim nejít příkladem,“ vysvětluje letošní držitel ocenění Red Dot Winner za design obráběcího stroje navrženého pro firmu Škoda Machine Tool a vedoucí ateliéru Ústavu průmyslového designu Fakulty architektury ČVUT Praha Martin Tvarůžek svou motivaci, proč se přihlásil do prestižní mezinárodní soutěže. V šedesátileté historii Red Dot Award jde o první vítězství českého tvůrce ve strojírenské kategorii.

◀ **MgA. Martin Tvarůžek**
(*1974)

Je absolventem Střední uměleckoprůmyslové školy v Uherském Hradišti a Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, katedry designu dislokované ve Zlíně. Průmyslovému designu se profesionálně věnuje od roku 1996. Poznatky aktivně rozvíjí po celou dobu své praxe, a nabízí tak svým klientům výraznou podporu při budování koncepce obchodně-marketingové strategie a přístupu k zákazníkům. Z dřívějších let má čtyři křišťálové jehly za Vynikající design ze soutěže Národní cena za design pořádané Design centrem ČR a řadu ocenění svých produktů z mezinárodních veletrhů. Je čerstvým nositelem ceny Red Dot Winner v kategorii Industry, machinery and robotics. Druhým rokem vyučuje v Ústavu průmyslového designu Fakulty architektury ČVUT Praha, kde vede spolu se svým kolegou Petrem Fialou ateliér číslo pět. Je jedním z porotců soutěže Srdce s láskou darované, zvláštní kategorie Originální design – Světlo na cestu.

» **A jak studenty vaše rozhodnutí ovlivnilo?**

Dlouhodobě je vedu k tomu, aby v sobě měli tvůrčí pokoru, ale zároveň si věřili a nebáli se konkurence. V době, kdy jsem dostal zprávu o udělení Red Dot Design Award, jsem se dověděl, že ze sedmi českých studentů, kteří se v soutěži Electrolux Design Lab probojovali mezi stovku nejlepších, je šest mých žáků. Nemusím snad zdůrazňovat, jak velkou jsem měl radost.

» **Není jich tedy zrovna málo. Jak se to povedlo?**

Především se snažím změnit jejich myšlení. Vysvětlit jim, co je posláním designéra, jak může design ovlivnit prodejnost výrobků, co jsou inovace, jaký je jejich potenciál a jak funguje firma. Za jednu z hlavních příčin, proč se lidem někdy nedaří dosáhnout úspěchu, považuji skutečnost, že sobě a své vizi málo věří. Když mi někdo ze studentů dlouze vysvětluje návrh projektu, zeptám se ho: Věřil bys své myšlence třeba jako majitel firmy?

Během výuky je občas stavím do modelových podnikatelských situací z reálného života. Mají si představit spolužáky jako své zaměstnance, jimž se musí postarat o zakázku a firmě o podnikatelský úspěch. Kromě toho si kladu za cíl,

aby si v nevelkém časovém prostoru, který pro sebe máme vyhrazený, alespoň někteří z nich uvědomili, že dokáží překročit svůj limit. Ale stejně tak považuji za úspěch, když student, který se o to nesnaží, studium opustí a vybere si jiný obor, v němž se třeba uplatní lépe.

» **Co je ještě důležité, aby pochopili, než vyrazí do firem za zakázkami?**

Že design může produktu v pronikání na trh významně pomoci, ale také výrobce vážně poškodit. To si někdy neuvědomuje ani management firem. Z toho pro designéra, zejména průmyslového, který pracuje s nákladnými produkty, vyplývá velká zodpovědnost. A kromě toho zdůrazňuji význam týmové práce se zástupci jiných profesí.

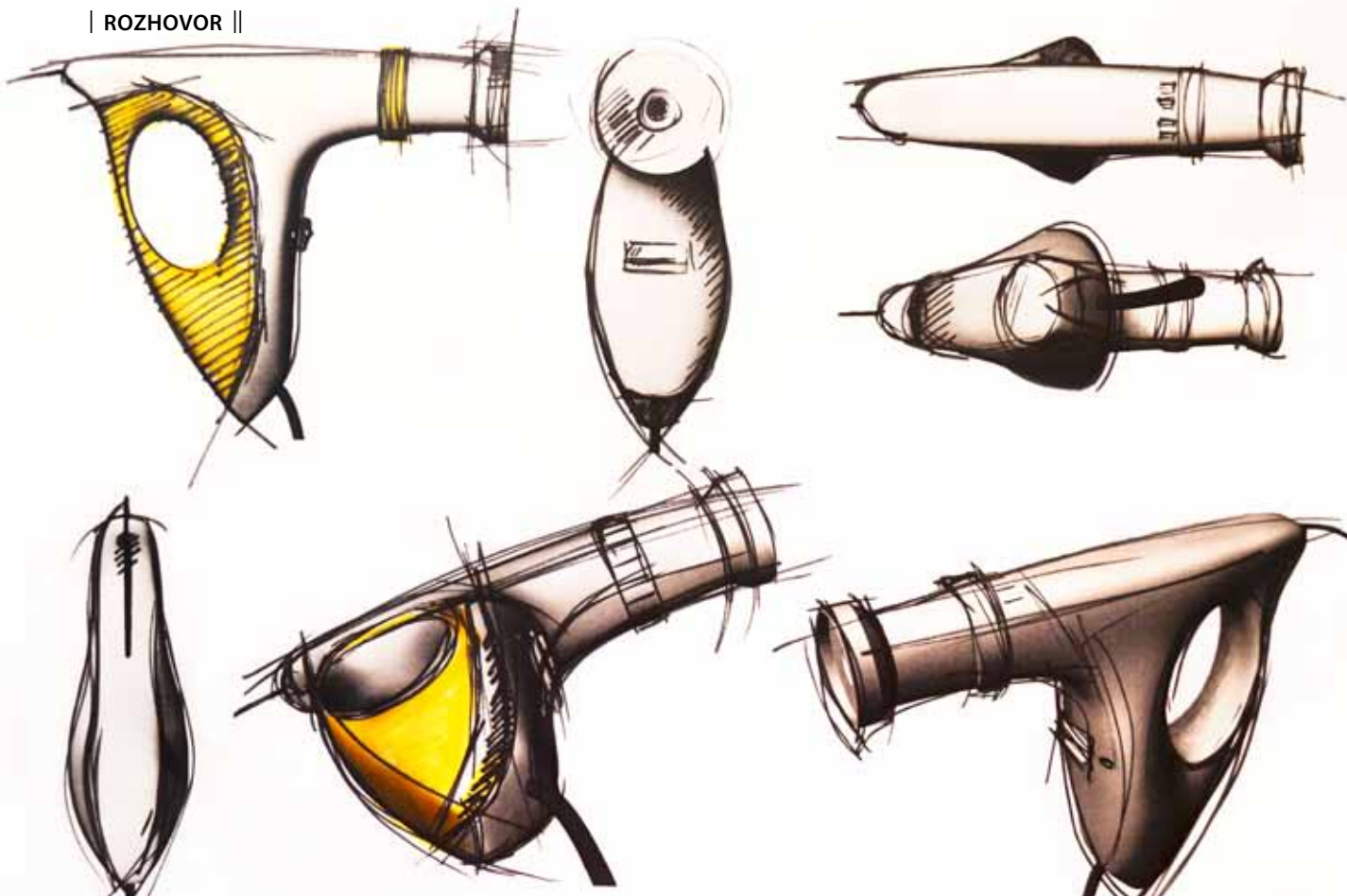
Klíčový je zákazník

» **Mladí lidé jsou vedeni k tomu, aby byli sebevědomí a průbojní. Ke zkušeným pracovníkům se pak chovají jako mistři světa. Jak vypadá srážka studentů s každodenní realitou v podnicích?**

Aspoň zpočátku některým z nich chybí pokora a někdy i slušnost. Víc myslí na sebe prezentaci než na zákazníka a neorientují se na podstatu problému.

UČÍM STUDENTY
I SMYSLU PRO
ZODPOVĚDNOST
A TÝMOVÉ PRÁCI.
A TAKY POKOŘE
A SLUŠNOSTI.

▲
Kresebné skici ORL sondy
od studentky 2. ročníku
Petry Salaquardové

ZA JEDNU
Z HLAVNÍCH PŘÍČIN,
PROČ SE LIDEM
NĚKDY NEDAŘÍ
DOSÁHNOUT
ÚSPĚCHU, POVAŽUJI
SKUTEČNOST, ŽE
SOBĚ A SVÉ VIZI
MÁLO VĚŘÍ.

- » **A v čem je ta podstata?**
» Měli by se především s ohledem na zákazníka zamyslet nad smyslem zadání a odhalit inovační potenciál produktu nebo služby. Při tom je třeba zapojit maximum funkčních, uživatelských a dalších aspektů produktu, ale neménit všechno za každou cenu.
- » **Co když si zadavatel a designér takzvané nesednou?**
To je vážný problém. Dobrá komunikace mezi designérem a managementem firmy je jedním z hlavních předpokladů úspěchu. Designér musí svého partnera umět přesvědčit o smyslnosti svých návrhů. Vývoj produktu je týmová práce, která kromě designéra zahrnuje nejen

vedení firmy a konstruktéry, ale i servisní pracovníky, zaměstnance úseku obchodu, marketingu, logistiky či nákupu. Průmyslový design je komplexní péče o produkt. Také proto se mé příspěvky na inovačních konferencích nazývají Designér jako integrátor vývojového procesu.

» **V jednom rozhovoru pro média jste jednu ze svých prvních hodin za vysokoškolskou katedrou přirovnal k návštěvě pojišťovny. Jak jste to myslel?**

Přišel jsem do výuky v době, kdy se již mělo pilně skicovat, a spatřil jsem všude notebooky s otevřeným vyhledávačem a nad nimi skloněné hlavy. Měl jsem chuť všechny přítomné vyhodit. Necítil jsem se jako v učebně designu, ale v pojišťovně. I nejzkušenější designér nezačíná navrhovat na počítači, ale s tužkou v ruce na papíře.

Práce se studenty mě nutí i k práci na sobě

» **A čemu ještě se hned v první fázi procesu se studenty hodně věnujete?**

Definování zákazníka a určení povahy produktu. Výsledkem je volba adekvátního tvarosloví.

Studenti při práci v ateliéru

» Co má design společného s tvaroslovím?

U designu je tvorba tvarosloví velmi důležitá, protože identifikuje produkt s firmou. A dvojnásob to platí u velkých celků.

Vzpomínám si, jak jedna studentka obhajovala u zkoušky židli. Ptal jsem se jí, do jakého prostředí je určena. Domů, nebo do restaurace? Já nevím, odpověděla. Tak jsem do výuky zavedl kreativní rozcvičky. Například na téma sezení jsme popsali několik listů papíru, na nichž jsme si odpovídali na základní otázky. Kdo používá židli, kde se s ní všude setkáváme – v kavárnách, hotelech, čekárnách, restauracích, doma... Co je kavárna za prostor? Jaké budou požadavky na židli v kavárně? Jak dlouho se tam návštěvníci zdržují? Zpravidla krátce jen na kávu, případně cigaretu a krátký odpočinek během dne. Takže na rozdíl od restaurace, kde meničko stojí 130 korun a láhev vína 600 korun, stačí v kavárně židle bez polstrování. Podobně jsme postupovali u hodin nebo budíků.

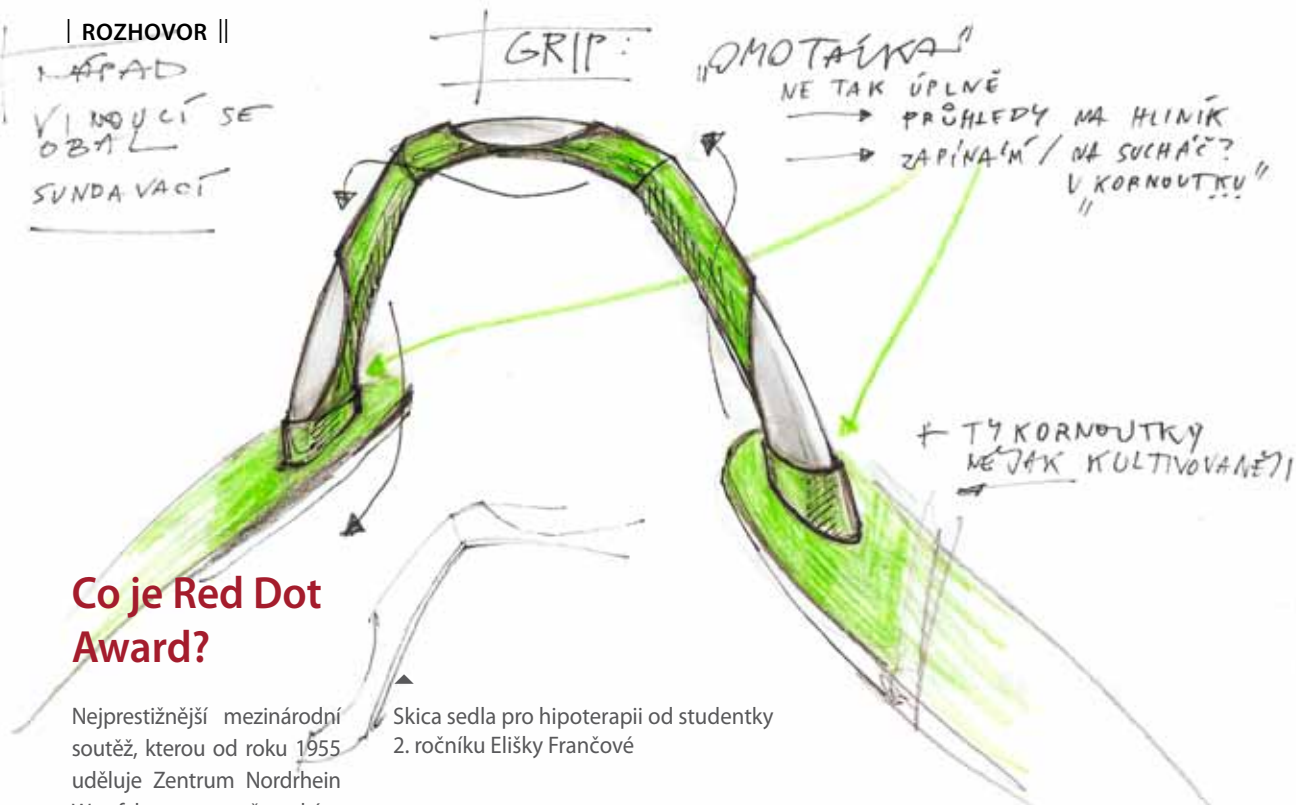
» V současné době mohou studenti vycestovat třeba až na konec světa, ale běžný praktický život a každodenní potřeby zákazníků často neznají. Jak je učíte, co je pro jejich budoucí profesi podstatné?

Nejllepší je ukázat si to na příkladech. A nutím je chodit do terénu. Jen u počítače nebo v učebně se na praxi nepřipraví. Například když jsme se zabývali tématem drobných zdravotnických přístrojů, studentka Petra Salaquardová se dostala až k lékařskému zákroku, při němž lékařka strkala chlapečkovi do nosu sondu. Samozřejmě, že křičel a bránil se. Když mi ukázala z této události fotky přístroje od renomované globální firmy, šokovalo mě, že produkt je černý. Jestli je něco u každého člověka spojeno s negativními emocemi, pak jsou to zdravotnické výkony, protože se jich lidé bojí. A černá barva není v tomto případě dobré řešení. Proto Petra ve své rešerši kromě studia produktů konkurence zohlednila také faktor, který děti pozitivně ovlivňuje. Jsou to hračky, například Lego. Výsledkem její práce pak byla žlutobílá ORL sonda pro dětské oddělení.

Nebo Darya Varanetskaya. Hned při našem prvním setkání prohlásila, že není technický typ. Udělal jsem vše pro to, abych ji z tohoto omylu vyvedl. Výsledkem je například její přístup k bakalářské práci Život kočky v zajištění a návrhu funkčního kočkového. Vyšla z úvahy o tom, jak žije kočka ve svém originálním prostředí, a prvky z něj přenesla do malého bytu. ➤

Electrolux Design Lab

Electrolux Design Lab nabízí studentům designu prostor předvést svou práci mezinárodní veřejnosti a možnost získat zajímavé pracovní místo v oblasti designu. První cenou v soutěži je šestiměsíční placená stáž v globálním design centru společnosti Electrolux. Polovina vítězů z minulých ročníků pokračovala v práci pro Electrolux i po uplynutí stáže. První tři ocenění obdrží také finanční částky. Vítěze soutěže vybírá porota složená z renomovaných odborníků. Do letošního ročníku bylo přihlášeno více než 1500 konceptů. Ne náhodou významně uspěli také studenti Martina Tvarůžka.

Co je Red Dot Award?

Nejprestižnější mezinárodní soutěž, kterou od roku 1955 uděluje Zentrum Nordrhein Westfalen v německém Essenu za kvalitu a výborný design. Vypisuje se v sekcích průmyslový design, komunikační design a designový návrh. Přihlásit se mohou návrháři a firmy ze všech oblastí výroby spotřebního zboží, od drobných předmětů denní potřeby až po nářadí a automobily. Na počátku tohoto století pronikly do povědomí evropské designérské komunity první vlašťovky z nových členských zemí EU. Z ČR to byly například automobily Škoda, stojan na kola Meandre bílovického MM Cité, rozkládací podložka Online společnosti Tescoma, nemocniční lehátka Španihel Design studia. Prvním oceněným Čechem v šedesátileté historii soutěže v náročné strojírenské kategorii se stal přední český průmyslový designér Martin Tvarůžek za design horizontálního frézovacího a vyvrtávacího stroje Škoda FCW150.

Skica sedla pro hipoterapii od studentky 2. ročníku Elišky Frančové

» Popsala hlavní okruhy – dynamiku, klid, stravení, vyměšování, hru – které se protnuly v jednom průsečíku: definici toho, co kočky obtěžuje. Produkt jsme zaměřili na dvě cílové skupiny: na samotnou kočku a chovatele s tím, že pro každého z nich bylo třeba najít motivaci. Inspirací nám byl popis toho, jak bude vypadat den kočky a den majitele, který odchází do práce a zvířeti nechává prostor zcela pro sebe. Výsledkem úvahy pak bylo vytvoření pěti segmentů knihovny ve formě otáčivých korpusů, které kočky svojí nastavitelností odstraňují moment předvídatelnosti a chovateli nabízí proměnu produktu do kultivované knihovničky bez velkých nároků na prostor. Při realizaci jsem pro ni domluvil schůzku s konstruktéry ze svých partnerských firem. Darya jela ochotně přes půl republiky, aby svůj prototyp dotáhla k co nejlepšímu výsledku. Když na obhajobu do ateliéru dopravili její produkt, už věděla, že zvládne práci s ostatními profesemi a nemusí říkat, že není technický typ.

» Jak na váš způsob výuky reagují studenti?

Z toho, co si o tom povídáme, mi vyplývají dva závěry: že jsem dal jejich studiu smysl a velmi oceňuji rozsah péče a míru pozornosti, kterou jim věnuji. Co může pedagoga motivovat víc?

Text: Věra Vortelová a Jana Jenšíková
Foto: archiv M. Tvarůžka

Foto: Filip Šlapal

◀ Horizontální frézovací a vyvrtávací stroj Škoda FCW150

Výrobce: Škoda Machine Tool

Jedná se o horizontální obráběcí a vyvrtávací stroj, který je určen pro lehčí obrábění, jako je frézování, vrtačí, vyvrtávací a závitovací operace. Většina zákazníků využívajících tento stroj se zaměřuje na opracování svařenců, lehčích odlitků a speciálních materiálů. K uživatelům z globálního trhu patří výrobci větrných elektráren, papírenských strojů, strojních celků, lopatek lodních motorů apod.

„S českými strojaři pracuji velmi rád. Jsou odborně fundovaní, vzdělaní, zdravě ambiciózní a vysoce kompetentní. Když trávíte dlouhé dny v konstrukci a v dílnách, vidíte, kolik máme talentů a jak je naše země dobrá. Proto jsem sám zavolaal do společnosti Škoda Machine Tool a zajímal se, jak bych jim mohl být nápomocen při vývoji a uplatnění této tradiční značky na trhu. Postěžovali si, že některé stroje neprodávají, jak by potřebovali. Již ze vstupních rozhovorů jsem pochopil, že produkty by potřebovaly komplexní péči, která by podtrhla všechny jejich přednosti. Během krátké doby jsme s pracovníky firmy pod vedením Vlastimila Hlavatého vytvořili skvěle sehnatý tým, jehož práci ocenila jak porota Red Dot Award, tak především její zákazníci doma i v zahraničí,“ přiznává se ke svým sympatiím pro české konstruktéry Martin Tvarůžek.

Foto: Filip Šlapal

LIKO-S

nový partner TECH EDU

Úspěšná rodinná firma sídlící ve Slavkově u Brna vznikla před více než dvaceti lety. Za tu dobu se může pochlubit 8000 projekty, 2,5 mil. m² stropních podhledů, 200 000 m² montovaných přestavitelných příček, bezmála 300 halovými objekty a živými stavbami i dalšími speciálními realizacemi v akustice. Vlastní kovovýroba dodává svařované konstrukce nejen pro projekty LIKO-Su, ale vyrobila stovky částí a celých technologických linek pro ty nejnáročnější klienty ze západní Evropy.

V LIKO-Su pracuje cca 150 zaměstnanců a vedle toho dává celoročně práci menším spolupracujícím firmám. Vlastní pobočky společnost zřídila v Praze, v Polsku, na Slovensku, v Maďarsku, ale i v Indii. Vedle toho má stálé obchodní zástupce v Dánsku, Nizozemsku, Belgii, Francii, Německu, Švýcarsku, Rakousku, Slovinsku, Rumunsku, na Kypru, v pobaltských republikách a ve Spojených arabských emirátech.

V LIKO-Su se snaží pracovat podle baťovských tradic. Ocenila to i vnučka J. A. Bati paní Dolores Baťa při nedávné návštěvě firmy. Na snímku s Liborem Musilem, předsedou představenstva LIKO-S, a.s.

Libor Musil:

Budme zase příkladem pro svět

Jan Antonín Baťa říkával, že nedělá boty, ale člověka. Kombinace teorie a praxe vychovala jednu generaci velmi úspěšných lidí. V té době byla naše země příkladem celému světu. A tím bychom se měli opět stát.

Nejdůležitější jsou pracovní návyky

Systém výchovy a vzdělávání v Česku neodpovídá našim požadavkům. Nejsou to požadavky, které bychom uměle vytvářeli, vytváří je trh s mezinárodní konkurencí. Školský systém na tyto podmínky nezareagoval. Pomínu to, že školy učí zastaralou teorií, a pomíjím to z toho důvodu, že řemeslu či odbornosti dokážeme zaměstnance sami naučit. Pokud na studenta působí pouze školský systém, rodiče ho do školy takzvaně odloží a vytvoří pro něj finančně pohodlný komfortní studentský život, potom takový absolvent nemá to nejdůležitější, a to jsou pracovní návyky.

Z praxe víme, že pokud vyjde absolvent ze školy do svých devatenácti let, je ještě možné ho pracovním návykům v zaměstnání naučit. Později už je to skoro nemožné. Jakkoli se jedná o lidi v mnoha případech nadané, ve věku kolem pětadvaceti už se odolnosti, houževnatosti, vnímavosti a pracovitosti nenaučíte. Zvláště pokud okolo panují komfortní podmínky, které mladé lidi do změny životního přístupu nenutí.

Někdy to vypadá tak, že by k dobrému žití mělo stačit sedět osm hodin za klávesnicí, posunovat informace a těšit se na páteční odpoledne. Dostupnost vysokých škol téměř pro všechny zapříčinila degradaci titulů. Proto k sobě do firmy již nevybíráme podle dosaženého vzdělání, to nemá hodnotu, ale podle schopnosti pracovat.

Podporujeme vnímavost, houževnatost a odolnost

V poslední době se roztrhl pytel s tématem blížícího se zániku naší civilizace. To téma mne zajímá. Ne proto, abych věděl, na co se připravit, ale proto, že se mi nějak zanikat zrovna nechce. V zásadě se nejedná o to, že by zde zcela zmizel život, ale že civilizaci kupředu povedou dále lidé z jiné části světa, než kde jsme my. Rozpínavost asijských investorů a naše podřízené podbízění se jejich přítomnosti na našem území tomu vskutku nasvědčuje. Darujeme jim naši zemi a hlavně naše lidi?

Po čtvrt století svobody je konečně vidět úspěchy jak naší firmy, tak mnoha dalších českých společností. Ještě jsme si toto období dost neužili, aby nám je bral nějaký zánik civilizace. Chce to vymanit se a nedat se. Nepodlehnout svodům dnešní komfortní doby, která zpomaluje a uspává aktivitu. Nehledat okolo příklady výkonnosti, ale sám se stát tím příkladem. Neztratit každodenní schopnost učit se, vylepšovat sám sebe a své okolí. Být vnímavý. Posilovat svou vůli naučené věci rychle proměnit v činy. Být pracovitý. Trénovat svou schopnost v tomto úsilí vytrvat a nevzdávat se. Být houževnatý a odolný. Naštěstí se stále u nás takoví lidé objevují.

Text: Libor Musil

*Foto: archiv LIKO-Su
Částečně publikováno i ve firemním časopisu Likosáček.*

Jan Antonín Baťa:

Dokážeme, co dokázat chceme

Toužíme po splendid isolation, kde by vše bylo „malé, ale naše“. Ale okolo nás proudí velký svět a nutí – buď hrát s sebou světovou hru pod vlastní taktovkou, nebo nám hrozí taktovka někoho cizího...

(Za obchodem kolem světa)

Náš úspěch je v československém člověku. V tom, že jsme jej osvobodili z postavení panského robotníka, proletáře a vydědence skrčeného za kamny. Udělali jsme z něho světoobčana, člověka, který se nebojí lidí a světa a který je si vědom toho, co dokáže, protože to dokázat chce.

(Promoční řeč)

Skutečná cesta z krise a nezaměstnanosti je mnohem těžší nežli platiti podpory v nezaměstnanosti. Předpokládá, že budeme chtít dívat se na problémy života jako na skutečnost, které je nutno čeliti statečně, chlapsky, a vyrovnati se s těmi problémy na místě a úplně.

(Promoční řeč)

Je třeba vychovávat v našich školách děti, aby se chtěly stát živiteli.

(Promoční řeč)

Bylo-li v Evropě dvacet milionů nezaměstnaných, bylo to proto, že scházel milion vychovaných, vycepovaných, odvážných podnikatelů, kteří by byli našli způsob, jak tyto lidi zaměstnat...

(Těžké časy)

Lež, vyslovená za jakýchkoli okolností, je skvrnou na štítu toho, kdo se jí dopouští. Jedině pravda člověka zušlechťuje a přibližuje k Bohu.

(Svět porozumí)

Psaní stalo se mým vysvobozením z hospodářského zajetí. Lze zajmouti člověka, zajmouti jeho majetek, jeho organizaci – ale nelze zajmouti ducha člověka. Ten je volný a slobodný i ve vězení.

(Tichomořskou Amerikou)

Vyjde pravda navrch jak olej na vodu, je třeba však v ni věřit a ne na náhodu. Cti pravdu, važ si pravdy, každému pravdy přej...

(Úmrtní lože, nedopsáno)

Zdroj: dobový tisk

Jan Antonín Baťa byl nevlastním bratrem Tomáše Bati, zakladatele firmy Baťa. Po bratrově smrti převzal řízení firmy a byl to právě on, kdo stál za ohromným obchodním rozmachem značky Baťa. Od roku 1932 do roku 1939 se firma pod jeho vedením rozrostla ze 45 tisíc zaměstnanců na 110 tisíc. Působila po celém světě a J. A. Baťa byl jedním z nejvíce obdivovaných a uznávaných světových podnikatelů. V zahraničí stavěl nejen továrny, ale celá města, která fungovala po vzoru Zlína. Který podnikatel to od té doby dokázal?

S odkazem Jana Antonína Bati vás budeme seznamovat na stránkách TECH EDU i AGE.

Škola koníčkem? To není utopie

Robot je dílem
středoškoláka Jiřího Višinky

KDYŽ SE STUDENTI
DOSTANOU
K PRAKTICKÝM
UKÁZKÁM
A MOHOU SI NĚCO
VYZKOUŠET, ZAČNE
JIM STUDIUM
DÁVAT SMYSL
A PERSPEKTIVU.

V pavilonu G1 brněnského výstaviště bylo na konci listopadu opravdu rušno. Vypravili jsme se na Veletrh středních a vyšších odborných škol, který se konal už po jedenácté. Potvrdil, že žáci posledních ročníků základních škol i jejich rodiče mají zájem dozvědět se, jaké možnosti dalšího studia jednotlivé střední školy nabízejí.

Veletrh organizuje brněnská Střední škola polytechnická a letos se na něm sešlo celkem devadesát škol, převážně z Brna a nejbližšího okolí. Pátek patřil spíše hloučkům školních tříd, v sobotu přicházeli budoucí středoškoláci v doprovodu svých rodičů.

Studijní programy některých škol představovali přímo sami studenti a také skvěle odpovídali na všechny otázky zájemců o studium. Často jsme tak mohli vidět skupinku kluků či děvčat, která nadšeně naslouchala jen o málo staršímu studentovi. Mezi ně patřili například Jirka Višinka ze Střední školy informatiky, pojišťovnictví a finančnictví Brno, Šimon Dolák ze Střední průmyslové školy a Vyšší odborné školy Brno, Sokolská, nebo Tomáš Bílek ze Střední průmyslové školy Jedovnice.

Jirka, Šimon a Tomáš

Ti tři studují čtvrtý ročník a studovaný obor považují za svého koníčka. Ani jednoho při výběru studia nijak neovlivnilo zaměstnání rodičů, kteří v technických oborech nepracují. Školu si studenti našli sami a díky webovým stránkám a prezentačním akcím si postupně zvolili i obory, které jim sedí.

„V době, kdy jsem si hledal střední školu, jsem seděl celé dny jen u počítače a hrál jsem hry. Podle toho jsem si také obor vybral,“ usmívá se Jirka. Že ve škole nebude jen hrát hry, pochopil samozřejmě hned v prvním ročníku. Ale překvapilo ho, s jak zajímavými věcmi se v oboru informačních technologií začal setkávat. Hraní ustoupilo do pozadí a je jen doplňkem volného času. „Hry jsou skvělým nástrojem, jak si vyzkoušet, jestli je programování provedeno správně,“ doplňuje Jirka.

Šimona lákala počítačová grafika, a to hlavně ve spojení se strojírenskými programy. Navštívil proto Den otevřených dveří, který průmyslovka v Brně na Sokolské ulici pořádá, a důkladně se vyptal na všechny detaily. Vybral si obor strojírenství se zaměřením na počítačovou grafiku.

„Líbila se mi představa, že budu tvořit zcela nové, inovativní věci, které ještě v reálu ani neexistují. Programy na modelování součástek umožňují různé animace, dají se využít mnoha způsoby. Vždycky jsem věděl, že něco takového existuje, ale potřeboval jsem se tehdy dozvědět víc.“

Tomáš před svým nástupem na průmyslovku tušil, co ho čeká, rozhodující pro něj však bylo

Studenti Jiří Višinka, Šimon Dolák a Tomáš Bílek na brněnském Veletrhu středních a vyšších odborných škol

to, že se nebude muset učit spoustu informací, jako je tomu při studiu humanitních oborů.

„Tíhnu k technice od malička, lákaly mě motorky, auta a jejich opravy. V současné době je moje škola mým koníčkem,“ říká Tomáš, pro kterého strojařina představuje úžasnou možnost sám si vše vymyslet, nadefinovat a vytvořit.

Hlavní motivací je praxe

Tito mladí studenti už mají za sebou spoustu vlastních projektů, a to díky praxi probíhající ve školách i v renomovaných firmách. A shodují se v jednom: ve chvíli, kdy se dostali k praktickým ukázkám a mohli si sami něco vyzkoušet, začalo jim celé studium dávat smysl a perspektivu.

„Informatika je věda, která obsahuje celou škálu oborů, a škola mi nabídla vyzkoušet si je všechny, ať už je to programování či sestrojování počítačů nebo vytváření počítačových sítí, robotika, mechanika, automatizace,“ vypočítává Jirka. „Protože jsem měl neustále za zády firmy jako Microsoft, IBM nebo AT&T, měl jsem spojení s praxí, a tím pádem jsem věděl, proč to dělám. To mne motivovalo.“

Šimon se dostal na praxi do firmy Siemens, a viděl tak například modelování součástek v CADu i jejich výrobu. „Modelovací programy máme nejen ve škole, ale i doma,“ potvrzuje.

Tomáš nyní pracuje jako technolog ve firmě, která vyrábí izolační skla. „Přestože je to spíš záležitost termomechaniky a stavebnictví, poznatky z průmyslovky mi v tom velmi pomáhají,“ pochvaluje si. Stihl už vytvořit nový technologický postup pro výrobu skel a meziskelních fólií.

Cesta po maturitě je jasná

A co je čeká po maturitě? Všichni tři už poznavají, že se díky svému technickému vzdělání neztratí. Jirka se stále ještě rozhoduje mezi prací a studiem na vysoké škole. „Dostal jsem zajímavé nabídky práce s nástupním platem okolo 26 tisíc korun, a to také díky všem certifikátům, které na škole za čtyři roky můžeme získat.“ Šimon se bude hlásit na VUT Brno na některý ze strojírenských oborů, u něhož bude v dalších ročnících možnost se specializovat na modelování a počítačovou grafiku. Tomáš chce jít studovat vysokou školu do Dánska, zaujal ho obor procesní inženýrství.

A co by vzkázali váhajícím, jen o čtyři roky mladším osmákům? „Ať jdou k nám,“ říká bez zaváhání Jirka. „Naše škola je dobrá v tom, že nám ukáže všechno a položí základy ve všech oborech informatiky obecně. Když se student pro něco konkrétního opravdu nadchne, tak už může pracovat pro nějakou firmu. Například můj spolužák spravuje webové stránky Komety Brno a je v tom dobrý.“ Za důležité Jirka považuje hlavně to, že učitelé berou v úvahu individuální směr každého studenta a podporují ho právě v tom, co ho nejvíc zajímá.

„Průmyslovka, a je jedno jaká, se soustředí na určitý obor a jde do hloubky,“ doplňuje Tomáš. Studenti tak získají skutečně cenné základy, na které mohou snadno navázat v praxi a postupně se stát ve svém oboru odborníky.

Text a foto: Vlasta Piskačová

DŮLEŽITÉ JE,
ABY UČITELÉ
BRALI V ÚVAHU
INDIVIDUÁLNÍ
SMĚR KAŽDÉHO
STUDENTA
A PODPORovali
HO PŘÁVĚ V TOM,
CO HO NEJVÍC
ZAJÍMÁ.

Jsem v práci šťastný?

Rodinná společnost Gumex spol. s r. o. získala letos 3. místo v soutěži Firma roku 2015 v Jiho-moravském kraji. Soutěž patří svým všeoborovým a regionálním zásahem k největším podnikatelským kláním v zemi.

Vy, co pracujete, položili jste si už někdy tuto otázku? A vy, co studujete, je to vaše kritérium pro výběr prvního zaměstnání? Že mám spadnout z hrušky na zem? No, znám pár zaměstnavatelů, kterým záleží na tom, aby jejich zaměstnanci šťastní byli. Ono totiž šťastí jde ruku v ruce s úspěchem a úspěšní a šťastní lidé dělají úspěšnou a zdravou firmu. I o tom jsme hovořili s personální ředitelkou a zároveň spolumajitelkou společnosti Gumex Janou Lagovou.

▲
Personální ředitelka Gumexu Jana Lagová chodí často do provozu mezi zaměstnance

KAŽDÝ MÁME
V SOBĚ URČITÝ
POTENCIÁL,
JEN JE DŮLEŽITÉ
HO OBJEVIT.

» **Když mluvíte o své práci, zdá se, jako byste se personalistkou už narodila. Vždycky jste snila o této pozici?**

Naopak, když jsem byla malá, toužila jsem být zdravotní sestrou. Na zdravku jsem se však o pár příček nedostala, jelikož jsem kvůli chraptivému hlasu nesplnila talentovou zkoušku – zazpívat písničku. Vystudovala jsem z „trucu“ střední průmyslovou školu potravinářských technologií, obor cukr a cukrovinky a nejspíš jsem měla být mistrovou v nějakém cukrováru nebo pracovat v potravinářské laboratoři. Jakmile jsme dostudovali, spektrum našeho uplatnění se zúžilo, protože spousta cukrovarů zrušili. Po maturitě jsem pak skutečně na obor dětská sestra na půl roku nastoupila, ale kvůli zdravotním komplikacím jsem studium ukončila. A právě v devatenácti letech mi dal můj

otec, který budoval vlastní firmu, kde krátce pracovali už i mí dva bratři, nabídku připojit se k rodinnému podnikání.

» **Takže jste se stala personální ředitelkou v Gumexu.**

No to až mnohem později. Nejprve jsem prošla postupně od základů firmou, starala se o firemní účet, fakturaci a pokladnu, pracovala jako prodejce i nákupčí, polepovala zboží přepravními štítky a komunikovala se zákazníky... Měla jsem ale od počátku vzor ve svých bratrech i otci, kteří mají talent k vytváření strategie, ekonomický cit i ochotu rozumně riskovat a ke všemu jsou velmi pracovití.

Personální oddělení jsme tenkrát neměli, to jsme budovali postupně až s růstem firmy. K mojí dnešní práci mě přivedl můj bratr Libor, který je nyní marketingovým ředitelem a šéfuje pražské pobočce. Usoudil, že bych v tom mohla být dobrá, dal mi důvěru, předal své manažerské zkušenosti i nástroje, ale do prvního pohovoru se zaměstnancem mě hodil jako do vody. Od té chvíle jsem začala budoval personální oddělení od základů, soustavně se v oboru vzdělávat a prací s lidmi zlepšovat své dovednosti a cit. Vzdělávání a přísun informací беру jako celoživotní proces a baví mě. Nyní dokončuji studium UK-MBA na brněnské VUT.

» **Myslíte si, že je pro život člověka důležité, aby dělal skutečně to, co ho baví a naplňuje? Nestačí prostě vydělávat peníze a realizovat se ve volném čase?**

Obdivuji všechny, kteří svou práci vydrží dělat, aniž by je bavila a cítili se v ní šťastní. Na práci je to však bohužel často poznat. Když dělá pra-

covník jakékoli pozice stávající práci výborně a s nasazením, dává jí něco navíc, přináší své nápady, bude první na seznamu manažera při jednání o povýšení nebo přearování na náročnější práci.

» Posuzujete podle toho také uchazeče o práci?

Hledám lidi správně motivačně orientované, pracovitě, kteří díky svému osobnímu přesvědčení a životnímu postoji převedou své znalosti do schopností podat výkon. Setkala jsem se už s ohromným množstvím kandidátů a velkou část z nich obdivuji za to, co ve svém životě dokázali, ať to bylo studium nebo náročná praxe nebo postavení se na vlastní nohy. Ne všichni jsou však vhodní do naší firemní strategie nebo firemní kultury.

» V poslední době jste se rozrostli, kromě strážnické základny máte tři pobočky v Česku a tři na Slovensku a celkem přibližně 140 zaměstnanců. Dá se ještě při tomto rozměru takto přistupovat k jednotlivým lidem?

Pořád jsme rodinná firma se vším všudy. Od dosažení stovky zaměstnanců se má práce více překloupila k pozici byznys partnera manažerů. Ve výběrovém řízení je to však stále individuální práce s každým kandidátem. Vybrat správně člověka pro tu kterou danou konkrétní pozici je klíčové. Sledovat, jak se zapracoval, jestli mu práce sedí, jak zapadl do kolektivu, jestli se rozvíjí dál, nabídnout mu případně vzdělání a růst.

» Co vám z tohoto pohledu udělalo v poslední době největší radost?

Růst naší firmy klade samozřejmě velké nároky na všechny zaměstnance. Těší mě, když vidím, že nám sami vycházejí vstříc. Jak se například bývalí skladníci requalifikovali na obsluhu digitálních strojů, jak se naši lidé ochotně učí novým technologiím. Pak také, že se nám povedlo poskládat z mladých řadových pracovníků tým manažerů, se kterými se dobře pracuje a mají cit k lidem. A úplně nejlepší je, když nám dobré renomé firmy přivede nové kvalitní lidi, třeba přes doporučení našich spokojených zaměstnanců.

» Snažíte se technické kádry sami vychovat? Spolupracujete například se školami?

Ano, už několik let rozvíjíme spolupráci se Střední školou Strážnice, převážně se studenty oborů CAD a CAM systémů ve strojírenství a oboru průmyslový design ve strojírenství. Škole jsme koupili robotky Merkur a Lego, kte-

ré studenti využívají v kroužku robotiky. Mimochodem, v příštím školním roce bude tento obor nově zařazen do výuky. Studenti k nám chodí na praxi, a většina se tak poprvé setkává s tím, jak to v provozu chodí, a zkouší něco dělat rukama. Pravidelně několik z nich u nás také po škole zakotví, z čehož máme radost.

Text: Jana Jenšíková

Foto: archiv Gumexu

Jak to vidí zaměstnanci

Ing. Petr Všetula, Ph.D., 30 let

„Pracuji rok a půl v nákupním oddělení. Před nástupem do Gumexu jsem studoval na VUT v Brně, obor elektrotechnika. To je sice jiný směr, než je zaměření naší firmy, ale myslím si, že všeobecný zájem o techniku a znalost angličtiny mi hodně pomohly získat pracovní místo v Gumexu.“

Nejtěžší pro mě bylo pochopit systém, jakým firma funguje. S pomocí výborných kolegů, kteří vždy rádi pomohli, to šlo nakonec velmi rychle. Denně odesílám dodavatelům v průměru tři objednávky a asi šest poptávek a ke všem zpracuji nabídky pro kolegy z prodejního oddělení.

V práci mě nejvíc baví komunikace s lidmi a hledání nových technických řešení pro naše zákazníky. Z hlediska kariéry je pro mě důležité zaměstnání ve stabilní a prosperující firmě s tradicí a k tomu na perspektivní pracovní pozici.“

Lukáš Pavka, skladník, 20 let

„V Gumexu pracuji necelý rok. Byl jsem přijat po odchodu ze slovenské výrobní firmy, kde jsem rok pracoval ve třísměnném provozu jako obsluha CNC brusky. Po nástupu bylo nejtěžší naučit se všechny produkty, od hadic, pryží až po spony a spojky. Denně vychystám tak 70 až 80 položek, zabalím cca 35 balíků pro sběrnou službu. Mám rád různorodost práce a také mě baví řídit vysokozdvizný vozík. Je pro mě důležité správně a přesně vychystat zboží tak, aby byl zákazník spokojený. Osobní čas věnuji také studiu, dodělávám si maturitu v oboru podnikání, takže mě čekají ještě dva roky studia.“

► Ing. Valerie Wágnerová,
tisková mluvčí a vedoucí
popularizačních projektů
Univerzity Pardubice,
s univerzitním maskotem

Věda není jen těžká a nudná aneb Jak na to jdou v Pardubicích

„U středoškoláků převažuje názor, že technické a přírodovědné obory jsou příliš těžké, neuchopitelné, proto je lepší se do nich moc nepouštět a být manažerem čehokoli. Motivovat je k takovému náročnějšímu studiu není proto nic jednoduchého,“ konstatuje známou pravdu tisková mluvčí a vedoucí popularizačních projektů Univerzity Pardubice Valerie Wágnerová. Pardubické univerzitě se přesto popularizace vědy daří. V rámci evropských fondů pro vzdělávání a konkurenceschopnost byly vysokým školám poskytnuty finance nejen na odměnu pedagogů, kteří se tomuto tématu věnují, ale i na podporu vysvětlování, co vlastně věda je, co přináší pro každodenní život nám všem, nejen badatelům. Tak začalo naše povídání.

» Odkdy tedy u vás popularizujete vědu?

Naše univerzita se do toho pustila už po roce 1997. Postupně se zapojilo všech jejích sedm fakult, které sestavily a sestavují týmy akademiků, doktorandů a studentů, přičemž populárně-naučné aktivity koordinuje oddělení propagace a vnějších vztahů univerzity. Náš záběr je tedy nejen v technických a přírodovědných oborech, ale i společenských, zdravotnických, uměleckých a dalších. Z pohledu veřejnosti někdy vysoké školy vypadají jako příliš uzavřené, trochu nesrozumitelné, jejich bádání pro laiky příliš složité, proto poněkud nezajímavé. Popularizace je tedy nutná a v posledních asi deseti letech se opravdu úspěšně rozbíhla.

» Jak se vám daří oslovovat veřejnost, ať už jsou to děti či dospělí?

Komunikace – od žáků základních škol přes středoškoláky až po jejich rodiče a prarodiče – byla zpočátku náročná. Vysoká a úspěšná odborná specializace se mladým lidem i starším neoborníkům nevysvětluje jednoduše. Najít míru, aby vás někdo pochopil a přitom váš obor znalecky přílišným zjednodušením neutrpěl, je umění stejně jako získat pozornost a probudit zájem posluchačů.

Navenek některé obory vypadají možná dost odtaziť, ale za ty dnes už stovky akcí, které jsme zorganizovali pro jejich popularizaci, se určitě podařilo mnohé přesvědčit, že věda není zbytečná a nudná.

Lidské pokolení je hravé, a to v každém věku. Takže na naše akce chodí už předškoláci, žáci a studenti základních a středních škol, ale i jejich rodiče a prarodiče. A vlastně každý, koho připravený interaktivní program zaujme.

» Budme konkrétní. Co už má třeba tradici?

Noc mladých vědeckých na pardubickém zámku. Zejména mladí se mohou s pomocí našich týmů účastnit různých pokusů a demonstrací, jsou pro ně připraveny kvízy, hry, mohou si mnohé sami vyzkoušet. Začínáme už brzy odpoledne, aby mohli přijít i ti nejmenší s rodiči, později i starší děti. Stálými zájemci o vědeckou noc jsou senioři. Dohromady zhruba tisícovka „badatelů“.

Univerzita pořádá i ve světě oblíbený vědecko-technický festival, my mu říkáme jarmark. Byl v univerzitním kampusu na historickém náměstí před radnicí i na hlavní třídě v centru města. Sem přijíždějí školní výpravy z celého okolí. A často se stalo, že řada dětí, které tam byly s paní učitelkou dopoledne, se vrátila odpoledne s rodiči.

Hrátky s vědou

» S čím se děti na těch akcích mohou „na vlastní kůži“ seznámit?

Každá fakulta má svoje. Ukazujeme třeba kovářskou dílnu, dopravní fakulta je zaměřená na mechaniku a strojírenské obory. Restaurátoři prezentují uchování a renovaci památek, »

NAJÍT MÍRU,
ABY VÁS NĚKDO
POCHOPIL
A PŘITOM VÁŠ
OBOR ZNALECKY
PŘÍLIŠNÝM
ZJEDNODUŠENÍM
NEUTRPĚL,
JE UMĚNÍ.

◀ Z Noci mladých vědeckých

▲
Vědecko-technický jarmark
v centru Pardubic

Fakulty Univerzity Pardubice

- Dopravní fakulta Jana Pernera
- Fakulta ekonomicko-správní
- Fakulta elektrotechniky a informatiky
- Fakulta filozofická
- Fakulta chemicko-technologická
- Fakulta restaurování
- Fakulta zdravotnických studií

» chemici a elektrotechnici zase nejruznější chemické, fyzikální jevy a pokusy. Snažíme se témata našich stánků obnovovat, ale zároveň zachovat ta, o něž byl největší zájem.

Kupodivu hodně oblíbené jsou matematické hry a kvízy. Mladí i starší návštěvníci poznají, že tento ve škole pro mnohé nudný a obávaný předmět může být zajímavý a skutečně i k něčemu prospěšný. Nejsou to jen suchá čísla. Třeba dopravní fakulta nabízí při akcích různá vozítka. Energeticky zajímavá, svítící a děti si mohou vyzkoušet, jak je ovládat.

Stejně to probíhá u chemiků. Kdo viděl na vlastní oči, jak se z tekutiny stane pevná látka? A proč se kostička vznáší nad magnetem? Ale nejde jen o hraní. Pedagogové i studenti se snaží vysvětlit dětem adekvátně jejich věku, proč se tak děje. Že jde o přírodní, chemické, fyzikální i další souvislosti. Mnohdy se dost podívá nejen děti, ale i jejich dospělý doprovod.

Jak dostat vědu do škol

» **A jak konkrétně probíhá spolupráce se školami?**

Nenabízíme školám a mládeži jen hrátky a legrácky. Moc si ceníme těch škol, které k nám přivedou děti, abychom se doplnili. Je nutné, aby žáci měli základní informace o vědních oborech z učebnice a z výkladu paní učitelky. Jinak by návštěvu u nás nebrali vážně. Ukážeme jim konkrétní příklady, jak to, co se naučili ve školní lavici, opravdu funguje.

Univerzitní týmy jezdí i na domluvené cílené přednášky do jednotlivých škol v kraji. Když vedení školy zavolá, že by bylo dobré se žáky pohovořit na to či jiné téma, tak to univerzita připraví. Nejde vůbec o zvyšování náročnosti daného předmětu, ale o zajímavosti, odlehčení, aby se té povinné známkové látky žáci a studenti nebáli a nezřekli. A pořádají se i školní dvory. Třeba na hřišti jsou tři stanoviště připravená univerzitou, která jsou zaměřená na chemii, fyziku, restaurování či zdravotnické disciplíny. Školy to vítají, protože nemusí s dětmi nikam cestovat a vystřídá se zde během dne snad každá třída. A když přestane prát počasí, všichni utečou do tělocvičny a bádá se dál.

» **A co středoškoláci?**

Středoškoláky jak z gymnázií, tak z průmyslové zveze hlavně do svých laboratoří ke konkrétní první vědecké spolupráci s našimi akademiky, také aby věděli, kam by mohli po maturitě směřovat.

Ve škole i o prázdninách

» **Vím, že pořádáte i letní školy, takové příměstské tábory.**

Ráno rodiče přivedou děti, jsou rádi, že jejich potomci jsou o prázdninách v bezpečném prostředí a že se mohou hodně naučit zábavnou formou. A projdou si všechny fakulty. Když je zabavíte, ani si nevšimnou, že jsou o prázdninách zase ve škole. Navíc máme velké sportoviště, takže když je hezky, odpoledne si pak zasportují.

» Co patří mezi nejoblíbenější demonstrace?

Kolegové ze zdravotnické fakulty mají takovou, jak se říká, vychytávku. Oblek, který z každého udělá osmdesátiletou osobu. Bolí ho klouby, je to horší s pohyblivostí, páteř je ohnutá, vstát ze židle už není žádná hračka. Věříme, že pak ti mladí jsou třeba v autobusu ohleduplnější, když nad nimi stojí starší dáma. Nebo třeba dětem nasimulujeme například zranění jako z amerických filmů. Jsou jakoby pořízané, samá modřina, ale i to je podle mne výchovné. Víte, začnou uvažovat, co je hra a co smutná realita. Ale samozřejmě současně s tím se dozvědí, jak poskytnout první pomoc, fixovat zlomeninu. A protože všechny mají mobil, zavolat záchranku. Ve spolupráci s pardubickou nemocnicí jsme vzali děti i na lůžkové dětské oddělení, aby ztratily obavu z pobytu v nemocnici.

» A co ještě děti stoprocentně chytne?

Třeba naše univerzitní archeologické pracoviště, kde si mohou vyzkoušet, jak trpělivě se rozkrývá kosterní nález simulované vykopávky. Malým štětečkem se odstraňuje nános takřka zrníčko po zrníčku, aby vzácný nález nebyl poškozen. Když je prezentujeme při akcích dětem, je až s podivem, jak trpělivě pracují a čekají na každý nález. Nadšení byli i ti, kteří si při zámecké noci sami vyrazili minci a vzali si ji domů na památku. Stejně jako když děti malovaly na pardubický zámek graffiti. Samozřejmě žádným sprejem, ale projekčně. Malovalo se na dotykový displej a projektor malbu promítl na zdi vzácné historické památky. Pak se na monitoru smazala a zámek zůstal nepoškozen. To děti baví moc.

» Věřím, ale za tím vším je jistě spousta práce. Jak ji univerzita zvládá?

Díky pracovitosti a sehrané spolupráci všech, akademiků i ostatních pracovníků, kteří mohou a chtějí se zapojit. A hlavně protože je to hodně baví, obzvlášť když pak vidí zájem mládeže o to, co umí a dělají, a chuť si to také zkusit a vědět víc.

Někteří šikovní středoškoláci už se stali i členy různých výzkumných týmů, kde je vedou právě univerzitní pedagogové a spolupracují zde podle svých dosavadních vědomostí i se studenty univerzity. To je samozřejmě povzbudí pro podání přihlášky na naši vysokou školu, protože už před maturitou mají jasnou představu o tom, kde dál studovat. Ale nejdůležitější není ani tak jakýsi nábor nových studentů, ale zá-

jem mladých lidí o vědu a výzkum, před nimiž ztratili ostych a chtějí se těmto oborům dál věnovat, možná i jako celoživotní profesi. Dnešní mladí lidé se nenechají do něčeho tlačit. Jsou většinou osobnostmi, které se rozhodují samy. Proto s nimi jenom upřímně hovoříme, vysvětlujeme, ale nepřemlouváme. To by bylo zbytečné a možná by je to spíš odradilo. Lepší je zaujmout, aby sami získali zájem.

Text: Jiří Frey

Foto: archiv Univerzity Pardubice

DNEŠNÍ MLADÍ
LIDÉ SE NEDAJÍ
DO NĚČEHO
TLAČIT. MUSÍTE JE
ZAUJMOUT.

Za Srdcem do Vlkoše

Vlkošská škola je druhou nejstarší na Přerovsku. Její historie sahá až do šestnáctého století, kdy do ní chodily i děti ze všech přifařených obcí, tedy z Kyselovic, Kanovska, Věžek a Bochoře. Dnes je moderně vybavená, slučuje pod jednou střechou školu mateřskou a základní a navštěvuje ji celkem asi šedesátka dětí. Ačkoli se tedy jedná o malou školičku, může se pochlubit mnoha celostátními vavříny. Nás sem zavedla zlatá příčka v soutěži Srdce s láskou darované.

LED SVÍTIDLA ŠETŘÍ ŠKOLE ENERGII

Původní zářivky – 986 W

Nově instalované LED
osvětlení – 630 W
s možností další
regulace

Létající srdce a tři výlety

Ti, kdo čtou pravidelně AGE, si určitě vzpomenu na Létající srdce vlkošského týmu pod vedením paní učitelky Hany Apoleníkové pro dobrou duši Vlkoše, knihovnici paní Měchurovou. Kvůli nám se teď jeho tvůrci na chvíli vrátili do lavic své bývalé domovské školičky, aby nám povyprávěli, co všechno se od jarního vyhlášení vítězů prvního ročníku soutěže Srdce s láskou darované událo. Od září už totiž dojdějí do školy do nedalekého Přerova.

„Srdce s láskou jsme si v loňském školním roce opravdu užili,“ začíná povídání žákyně Lenka Kuželová, která je jakousi nepsanou mluvčí této party. „Výrobu, předávání srdce paní Měchurové a pak ten pocit, když jsme se dozvěděli, že jsme vyhráli. To se nedá popsat, jakou jsme měli radost. Byli jsme strašně rádi, že jsme to dokázali, že jsme se dostali mezi vítěze a stáli na pódiu divadla Ypsilon. A těch cen, co jsme

dostali: srdíčka, odznaky, stavebnice. Knižní poukázky jsme proměnili na knížky už při cestě z Ypsilonky na nádraží. A za hlavní cenu třicet tisíc korun jsme zvládli hned tři celodenní výlety. Vybrali jsme si znovu Prahu, hlavně Pražský hrad, a pak Brno s úžasným Vída centrem a Olo-mouc s nově otevřenou Pevností poznání.“

Světla pro školu

Jednou z cen pro vítěznou školu bylo také vybavení třídy energeticky úsporným LED osvětlením od společnosti Filák. Právě pod ním s dětmi, jejich učitelkami a ředitelkou školy sedíme.

„Vedle hlavní ceny třicet tisíc, za kterou jely děti se svými učitelkami na výlety, jsme dostali také dalších třicet tisíc na pořízení moderních LED světel. Musím přiznat, že do té doby jsem o tomto osvětlení a jeho výhodách nic netušila. Překvapilo mne, jak sofistikovaně firma Filák

přistoupila už i k jeho zaměření, aby skutečně splňovalo parametry této konkrétní třídy. A že instalace byla ve výsledku velmi jednoduchá, trvala necelých šest hodin. Také výsledek nás velmi potěšil, osvětlení je jednoduché, drobné a oproti původním masivním zářivkám je i jeho design příjemnou změnou. Kromě toho však umožňuje kdykoli přizpůsobit intenzitu světla aktuálním podmínkám, což je obrovská výhoda. Můžeme nastavit stmívání jednotlivých větví osvětlení, takže si třída udělá maximální světelné pohodlí. To se na začátku paní učitelka musela naučit, protože ve srovnání s předchozími byla nová světla daleko intenzivnější. Praxe je však velmi jednoduchá, dálkové ovládání umožňuje ovládat světla z učitelského stupínku. A protože sem do třídy svítí hodně sluníčka, často bývají zataženy žaluzie, takže svítíme denně. Pokud tedy ještě ušetříme za energii, jak parametry slibují, nebude to mít chybu. Každopádně si přístupu firmy Filák moc vážíme a za instalaci jim znovu touto cestou děkujeme,” zdůraznila ředitelka školy Marie Uhlířová.

Trocha technických parametrů

Zajímalo nás, jak zmíněné zaměřování, které je nutné uskutečnit před instalací moderního LED osvětlení, probíhá. Pro odpověď jsme zašli přímo do firmy Filák za jejím majitelem Janem Filákem. „Nejprve musíme detailně zaměřit prostor a pak změřit luxmetrem ve večerních hodinách intenzitu osvětlení, a to z důvodu minimálního přísvitu z venkovního prostře-

dí, protože vliv slunečního záření by výsledek zkreslil. Výsledky z obou měření jsou nutnou podmínkou pro výpočet a návrh nového řešení v programu DIALux. Ten naše firma používá vždy a výhradně při řešení projektů, ať už jde o instalace venkovního LED nebo osvětlení do vnitřních prostor,” upřesňuje Jan Filák.

V případě vlkošské třídy zvolili technici společnosti Filák po provedení výpočtu v souladu s normou liniové LED osvětlení o hodnotě osvětlenosti Em 300 lx. Tím efektivně nahradili předchozí korpusy se zářivkovými zdroji o celkovém příkonu 986 W liniovými LED svítidly o celkovém příkonu o třetinu nižším, tedy 630 W.

Zajímalo nás, zda mají svítidla od firmy Filák oproti jiným LED zdrojům nějakou vychytávku. „U LED osvětlení je velmi důležitým aspektem tzv. teplotní management svítidel, tedy dobré chlazení LED čipů. Na něm přímo závisí jejich účinnost i životnost. Proto si zakládáme na tom, že dokážeme navrhnout takový vhodný typ nosného profilu, kterým prodloužíme životnost svítidla,” dostalo se nám odpovědi. „Důležitým a zásadním úkolem našeho produktu je však uspořít elektrickou energii, a tím pádem ušetřit škole náklady.”

Text: Jana Jenšíková

Foto: Marek Jenšík a archiv Vlkoše

Další výhody liniových LED svítidel

- Svítidla se jednoduše a rychle instalují
- Nejsou limitována délkou
- Nízká spotřeba
- Vysoká svítivost
- Možnost regulace (stmívání)
- Různé druhy spektra (barevnost)
- Různé druhy výkonů jednotlivých LED čipů
- Bezúdržbový provoz
- Jednoduché a bezpečné napětí 12/24V DC

Úsporné LED osvětlení nainstalovala společnost Filák také u dalšího vítěze soutěže Srdce s láskou darované, a to na Základní škole Svatobořice-Mistřín.

◀ Na návštěvě ve vlkošské škole. Vlevo paní knihovnice Měchurová, vpravo v přední lavici žákyně Lenka Kuželová a zcela vzadu ředitelka školy Marie Uhlířová

▲
Ing. Jan Filák, majitel
společnosti Filák, s.r.o.

Posvítíme na cestu

Jak už jsme vás informovali v minulém čísle, obohatili jsme letošní ročník naší soutěže Srdce s láskou darované o zvláštní cenu za originální design – Světlo na cestu. Chtěli jsme totiž více zacílit i na technickou tvořivost dětí. Měly se rozhlédnout po svém okolí a najít místa, kde světlo chybí a kde by je chtěly rozsvítit i pro ostatní. Konkrétní místo měly nafotit a zaškrtnout křížkem, lampu si vymyslet a namalovat. A jak to dopadlo? Na to jsme se zeptali jednatele společnosti Filák Jana Filáka, který Světlo na cestu inicioval.

V době, kdy spolu hovoříme, přicházejí ještě poslední přihlášky do soutěže. Nicméně můžete už prozradit, jak se děti s tak náročným úkolem vyrovnaly? Přihlásil se vůbec někdo?

Pravdou je, že celá letošní soutěž je o něco náročnější než loňský první ročník, a Světlo na cestu to potvrzuje. S dalšími porotci této zvláštní ceny jsme byli zvědaví, jestli si děti z třetích až devátých tříd základních škol vůbec na takový úkol troufnou. O to větší máme radost, že nám přišly skutečně velmi zajímavé a kreativní návrhy, z nichž bude těžké vybrat jednoho vítěze. A kromě osmáků a deváťáků se zapojily například i děti ze třetích a čtvrtých tříd, což jsme ani moc neočekávali.

Co vám ještě udělalo radost?

Potvrdilo se, že dětská fantazie opravdu nemá žádné hranice. Svítilny, které děti nakreslily,

jsou všechny nádherné a většina z nich odráží dětský svět. Překvapilo mne také, že někteří z tvůrců mysleli i na to, aby se lampa do daného prostředí hodila, něco vyjadřovala, splňovala i více funkcí. To už jsou skutečně první krůčky k průmyslovému designu, které děti nejspíš podvědomě udělaly.

Kdy se tedy mladí designéři dozvědí, kdo vyhrál?

Výsledky najdou po 31. 3. 2016 na webových stránkách www.techedu.cz a www.srdceslaskou.cz. A vítěze budeme informovat také telefonicky a e-mailem a pozveme ho na dubnové setkání v prostorách Poslanecké sněmovny, kde se sejdou ti nejlepší ze všech kategorií letošního ročníku soutěže Srdce s láskou darované.

Text: Jana Jenšíková
Foto: Marek Jenšík a Shutterstock

Víme, jak ovládnout světlo

Výhody LED svítidel značky Filák

- Jedinečnost – světlo může být vyrobeno podle přání klienta
- Úspora a větší svítivost i díky cílené regulaci světla pomocí originálních difrakčních mřížek
- Garance 35 tisíc světelných hodin bez poklesu výkonu
- Použití kvalitních materiálů (žádné plasty, které se přehřívají a snižují výkon)
- Snadná údržba

CÍLE SOUTĚŽE T-PROFI

1. podpora zavádění polytechnické výuky v rámci odborného vzdělávání;
2. podpora posilování kvality odborné přípravy žáků (ZŠ, SŠ) s praktickým využitím v oblasti výroby;
3. rozvoj kreativního myšlení žáků;
4. informace o daných profesích a zaměstnavatelích a dovednostní rozvoj zapojených aktérů;
5. podpora a popularizace prestiže technických profesí mezi širokou laickou i odbornou veřejností.

Talenty pro firmy tentokrát na jihu Čech

Zhruba před rokem jsme vás v TECH EDU informovali o prvním ročníku v mnoha ohledech jedinečné technicky zaměřené soutěže T-PROFI, která propojuje děti ze základních a středních škol s firmami. Ten se uskutečnil v pražském Národním technickém muzeu. Jeho pokračování zorganizovala Jihočeská společnost pro rozvoj lidských zdrojů spolu s Jihočeskou hospodářskou komorou v rámci veletrhu Vzdělání a řemeslo na českobudějovickém Výstavišti. Samozřejmě za velké podpory Miroslava Hradeckého, ředitele Základní školy Rádlo, který stál u zrodu soutěže, metodicky ji připravil a byl současně předsedou hodnotící komise.

Družstva Motor Jikov Group, Kovošvit MAS, Jihostroj a Robert Bosch tvořili vždy tři žáci základních škol, tři žáci středních škol a zástupci firem;

ti přejali role vedoucích místo pedagogů. Členové soutěžních týmů se přitom navzájem poznali až přímo na akci. Nikdo z nich neznal pře-

SOUTĚŽNÍ TÝMY

Firma	Střední škola	Základní škola
Jihostroj a. s.	SOŠ strojní a elektrotechnická Velešín	ZŠ Velešín, Družstevní 340
Kovosvit MAS, a. s.	VOŠ, SŠ, COP Sezimovo Ústí	ZŠ Sezimovo Ústí, 9. května 489
Motor Jikov Group a. s.	VOŠ, SPŠ automobilní a technická, České Budějovice	ZŠ Nové Hradky, Komenského 30
Robert Bosch, spol. s r. o.	SOŠE, COP Hluboká nad Vltavou	ZŠ Oskara Nedbala, České Budějovice

dem zadání. Každý ze čtyř týmů dostal za úkol v časovém limitu postavit a zprovoznit funkční lanovku ze stavebnice Merkur a přidaných elektro součástek. „S Merkurem jsem si jako dítě hrál i já. Myslím, že je dobré, že se děti odvedou na chvíli ze světa informačních technologií tak- říkajíc ke kořenům techniky. Děti si navíc otestují nejen vlastní zručnost, ale i spolupráci v týmu,“ konstatoval odborný garant Motor Jikov Group Jaroslav Pražák.

Splnit nesnadný úkol v časovém limitu se povedlo všem týmům a porota se nakonec rozhodla udělit dvě třetí místa. Na těch skončily týmy Roberta Bosche a Kovosvitu MAS, druhé místo obsadilo družstvo Jihostroje a z prvenství se radovali žáci a garant týmu Motor Jikov, kteří postoupili do národního kola. „Bylo to docela náročné, ale nakonec jsme stavbu i přes menší problémy zvládli. Překvapilo nás, že jsme lanovku postavili daleko rychleji, než jsme vůbec čekali. Spolupráce s kluky ze ZŠ Nové Hradky fungovala velmi dobře, byli moc šikovní,“ podotkl člen

vítězného týmu Motor Jikov Pavel Bečka, žák druhého ročníku oboru mechanik seřizovač – mechatronik VOŠ, SPŠ automobilní a technické České Budějovice.

Pozitivními ohlasy nešetřili ani zástupci dalších firem, kteří se zhostili role garantů a vedli své týmy po celou dobu soutěže. „Skvěle vymyšlená, perfektně zorganizovaná soutěž, oceňuji rozdělení rolí v týmu. Snažili jsme se uplatnit i zkušenosti z praxe, což se v tak krátkém čase nepovedlo úplně, jak jsme si představovali. Jestli se bude konat v příštím roce, rozhodně se zúčastníme,“ pochvaloval si Martin Kotek za Robert Bosch.

„Koncept soutěže je zajímavý a zaujme i menší děti ze základních škol, na které se při propagaci technického vzdělávání firmy začínají zaměřovat. Dětem určitě zkušenost a zážitek uvizne v paměti,“ podotkl Jakub Homolka z Jihostroje.

Zdroj: JSRLZ

PARTNEŘI SOUTĚŽE T-PROFI

Motor Jikov Group a. s.,
Kovosvit MAS, a. s.,
Jihostroj a. s.,
Robert Bosch, spol. s r. o.,
Techmania Science
Center o. p. s., Zoologická
zahradka Ohrada Hluboká
nad Vltavou, Hopsárium
České Budějovice,
Lipensko s. r. o.,
Grafitový důl Český
Krumlov spol. s r. o.,
Národní technické
muzeum, Vltava sport
service, Vydavatelství
MCU s.r.o., CzechInvest,
Agentura pro
podporu podnikání
a investic, Groz-Beckert
Czech, s.r.o., Výstaviště
České Budějovice a. s.,
Hospodářská komora ČR,
Českomoravská
konfederace odborových
svazů, Akademie věd ČR.
Akce byla realizována
s finančním přispěním
Jihočeského kraje
a statutárního města
České Budějovice.

TRADE NEWS

Magazín Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

EXKLUZIVNÍ INFORMACE O FIRMÁCH, OBCHODU A EXPORTU

8200 výtisků do rukou manažerů firem

www.itradenews.cz

www.tradenews.cz

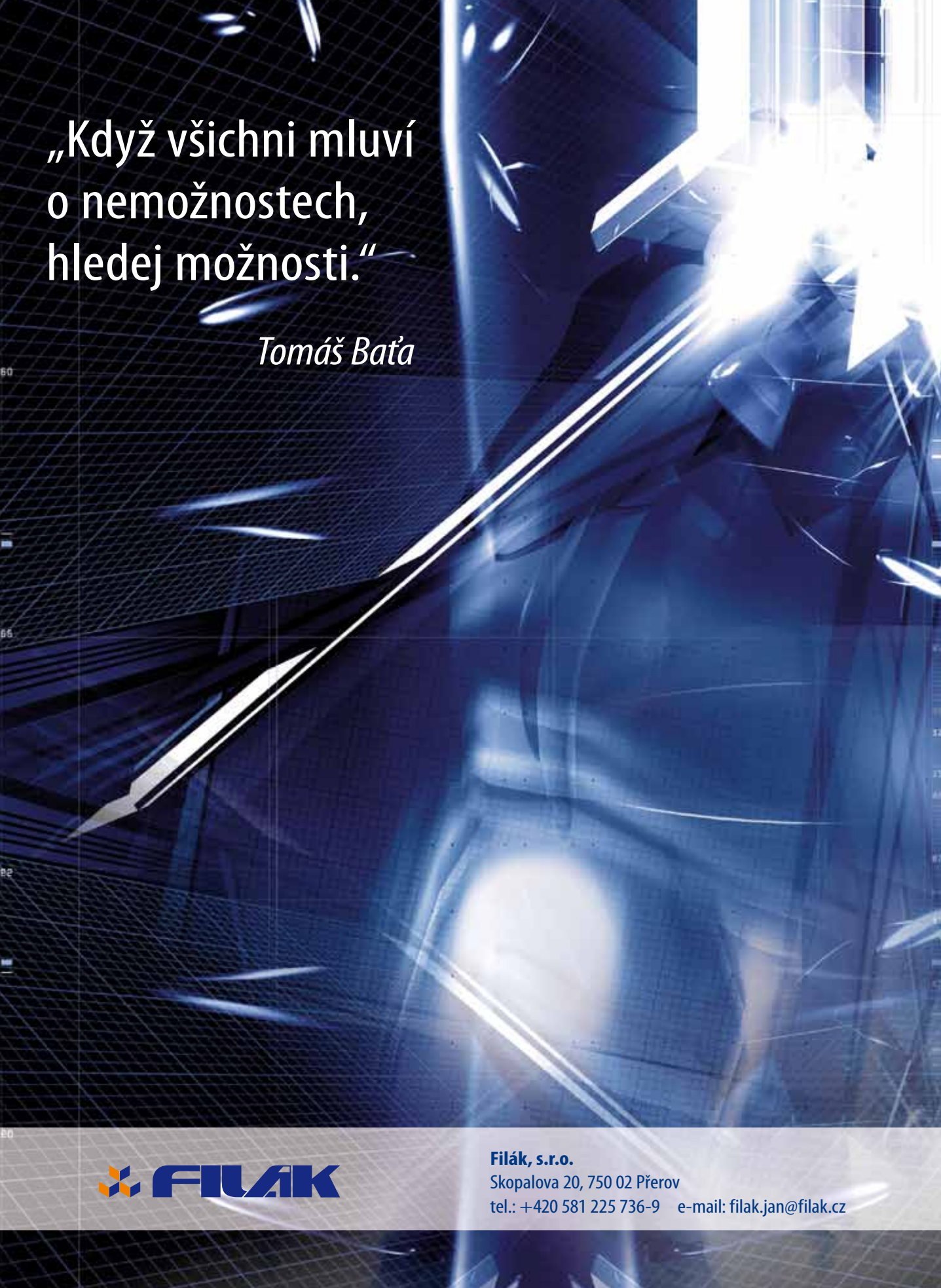

Prestižní ocenění The Undergraduate Awards, kterému se přezdívá Nobelova cena pro mladé, putovalo letos do Česka. Získala je Hana Sedláčková, studentka Masarykovy univerzity v Brně. Jak se jí v nelítostné světové konkurenci podařilo porazit studenty z Harvardu nebo Yale? Po návratu ze světového summitu v Dublinu jsme si s ní povídali nejen o tom, že DNA už není klasická šroubovice složená ze dvou řetězců.

Víte, které je největší a nejmodernější planetárium v České republice? S největším rozlišením obrazu v Evropě a s kopulí o průměru 23,5 metru, na kterou lze promítat 48 milionů obrazových bodů. S databází obsahující přes 100 tisíc hvězd a také s nejširší nabídkou pořadů pro školy.

Je to Planetárium Praha ve Stromovce, které letos slaví už 55 let. I to byl jeden z důvodů, který nás tam zavedl.

„Když všichni mluví
o nemožnostech,
hledej možnosti.“

Tomáš Baťa

Filák, s.r.o.

Skopalova 20, 750 02 Přerov

tel.: +420 581 225 736-9 e-mail: filak.jan@filak.cz